

Léčiva gastrointestinálního traktu

Antidiaroika (obstipancia) – léčiva působící proti průjmům

- **střevní adsorbencia:** carbo medicinalis, diosmektit
- **střevní dezinficiencia:** kloroxin, nifuroxazid, rifaximin
- **látky snižující peristaltiku, antimotilika = opioidy:** loperamid, difenoxylát
- **ostatní antidiaroika:** přípravky s obsahem laktobacilů, *Saccharomyces boulardi*, drogy s obsahem tříslovin (tanin), cholestyramin, oktreatid

Laxativa (projímadla)

- **Objemová** – tvorba objemné gelovité hmoty; nutný dostatečný příjem vody
  - přírodní: agar, psyllium, tragant
  - semisyntetické: methylcelulóza, karboxymethylcelulóza
- **Salinická** – anorganické ionty vážou vodu
  - síran sodný (Glauberova sůl), síran hořečnatý (Hořká sůl), minerální vody (např. Šaratice)
- **Osmotická** – osmoticky aktivní organické látky vážou vodu
  - laktulóza, glycerol, sorbitol (např. klysmata pro ženy před porodem), makrogol 4000 (před diagnostickými a chirurgickými výkony, např. kolonoskopií)
- **Kontaktní, dráždivá** – látky dráždící stěnu střevní, nesmí se podávat dlouhodobě!
  - KI: gravidita (riziko abortu), laktace
  - bisakodyl, pikosulfát, antrachinony (list a plod seny, šťáva aloe, kořen reвенě)

Pozn. zácpa jako NÚ léčiv: opioidní analgetika, antacida s obsahem Al^{3+} , anticholinergika, někt. antihypertenziva (blokátory Ca^{2+} kanálů), někt. sedativa a antidepresiva, přípravky s obsahem Fe

Spasmolytika

- často se kombinují s analgetiky (např. s metamizolem, kodeinem)
- **Rozdělení:**
  - **Neurotropní spasmolytika** → účinkují prostřednictvím VNS
    - Parasympatolytika: atropin, trospium, tolterodin...
    - Anticholinergika: otilonium, fempiverin...
    - Uroselektivní: solifenacin, darifenacin...
  - **Myotropní spasmolytika** → přímo ovlivňují buňky hladkého svalstva
    - různé mechanismy účinku, především blok pomalých Ca^{2+} kanálů, aktivace K^+ kanálů, zásah do biochemie svalové kontrakce
    - papaverin, drotaverin, mebeverin, alverin, pitofenon
- pro optimální účinek se často kombinuje neurotropní a myotropní spasmolytikum (+ analgetikum)

Prokinetika

- selektivně stimulují hladkou svalovinu v trávicím ústrojí (především v proximální části)
- některá z nich se používají také jako antiemetika
- MÚ: antagonismus D_2 -receptorů (CNS i na periférii) nebo modulace 5-HT receptorů
- metoklopramid, domperidon, itoprid
- metoklopramid – mírně vyšší riziko extrapyramidových NÚ při dlouhodobém podávání (hlavně senioři a děti)